

[Finansministeren.]

for belåning. Jeg skal ikke benægte, at der kan være en vis sandhed i denne betragtning, og hvis den ærede ordfører hellere vil tale om en forøgelse af likviditeten i det øjeblik tilsagnene gives, end i det øjeblik pengene udbetales, er jeg villig til at drøfte spørgsmålet på denne basis. Men hvis man benytter denne opgørelsesmetode, kan man naturligvis ikke også tale om en likviditetsforøgelse, når lånene udbetales.

Den ærede ordfører hr. Ole Bjørn Kraft syntes at være af den opfattelse, at det var en nærmest selvmodsigende politik først at opkræve forbrugsafgifter og derpå at udbetale de 200 mill. kr. af Marshallmidlerne.

Jeg forstår ikke rigtig, at den ærede ordfører således er i stand til uden videre at sammenholde en forbrugsreduktion med et bidrag til en forøgelse af vort produktionsapparat med særligt henblik på en forbedring af vor valutastilling. Det er virkelig ikke ligegyldigt, om købekraften retter sig mod forbrugsvarer eller mod fornuftige investeringer. Det glædede mig at høre, at den ærede ordfører hr. Bertel Dahlggaard synes at være enig med mig heri.

Det konservative folkepartis ordførere har ved flere lejligheder givet udtryk for, at nationalbankens salg af valuta burde omsætte sig i en tilsvarende nedgang i pengemængden. Det hævdes, at staten gennem sin pengeudpumpning skaber underskuddet på betalingsbalancen. Jeg kan ikke se, at det kan være en rigtig problemstilling. Den afgørende ledetråd for, hvilken likviditet man skal tilstræbe, må være, hvor stort erhvervslivets kreditbehov er ved det investeringsomfang, som man ønsker gennemført, samt på hvilke vilkår man ønsker den nødvendige kredit skal stilles til rådighed. Det er sikkert rigtigt, at staten kunne begrænse valutaunderskuddet ved at sørge for, at pengemarkedet strammedes med et beløb, svarende til en større eller mindre del af valutaunderskuddet. Men jeg kan ikke forestille mig, at man fra konservativ side i alvor vil kræve, at pengemængden skal formindskes med 500—600 mill. kr., svarende til de forventede Marshallindbetalinger, indtil udgangen af 1951. Næsten hele nedgangen i pengemængden viser sig erfaringsmæssigt i bankernes kasser. Disse er i øjeblikket omkring 900 mill. kr., og jeg tror, enhver vil kunne indse, at en formindskelse af kasserne med 500—600 mill. kr. ville være helt umulig. Det er min opfattelse, at en kraftig stramning i øjeblikket kun ville føre til, at al kredit ville

blive anvendt til finansiering af importen, medens det ville blive umuligt at få kredit til vigtige genopbygningsformål. En sådan udvikling vil næppe være heldig, og regeringen må derfor være modstander af en yderligere stærk rentestigning. Denne opfattelse synes nu også at være i færd med at brede sig til videre kredse, hvilket jeg med formandens tilladelse skal belyse med et par korte citater.

Den 12. oktober skrev dagbladet „Børsen“ — der som bekendt ikke kan betegnes som et regeringsorgan — således:

„Den begrænsning af købekraften, som er nødvendig, må stort set foretages ad finanspolitisk vej. Der kan næppe nås ret meget længere via pengepolitikken efter den stramning, der på dette område er sket i sommerens løb. En almindelig kreditindskrænkning kan føre til betænkelig nedgang i produktionen. Yderligere renteforhøjelse er næppe heller særlig effektiv i den givne situation under stærk prisstigning og med en væsentlig del af byggeriet finansieret gennem billige statslån, hvis rentesatser ikke påvirkes af en diskontoforhøjelse.“

Og den 11. oktober skrev „Finanstidende“:

„Man må give regeringen ret i, at en gammeldags kreditindskrænkning i forbindelse med renteforhøjelse ikke for tiden er noget egnet middel. Dels er den effektive rente allerede steget til mellem 4½ og 5 pct., og dels vil en moderat renteforhøjelse næppe have synderlig virkning i prisstigningstider som de nuværende, så meget mere som en stor del af byggeriet finansieres gennem billige statslån. Gennemføres endelig en tilstrækkelig kraftig renteforhøjelse, risikerer man en fra alle synspunkter uønsket stor nedgang i beskæftigelsen. Sker det, betyder det igen, at byrden ved valutaproblemets løsning koncentrerer på nogle få og forholdsmæssigt lidt bæredygtige.“

Disse udtalelser kan kun glæde mig, og jeg må derfor fastholde, at den begrænsning af den indenlandske købeevne, som er nødvendig, først og fremmest må foretages gennem finanspolitikken. Dette udelukker ikke anvendelsen af andre midler. Som den højtærede statsminister allerede har fremhævet, må problemerne nu gribes an over en bred front, men en væsentlig del af angrebsfladen må være: gennem et overskud på statsbudgettet at øve en selvstændig virkning på forbruget og samtidig hermed at øge effekten af den nødvendige importregulering. Dette vil føre til mindre import og større eksport, og vi vil da være på den